

Förslag till verksamhetsplan och budget år 2024

Beslut

Överförmyndaren godkänner förslag till verksamhetsplan och budget 2024 med resursfördelning enligt förslag.

Sammanfattning av ärendet

Överförmyndaren har erhållit anvisningar för upprättandet av förslag till verksamhetsplan och budget 2024.

Beslutsunderlag

PM Överförmyndaren 2023-12-15.

Ekerö som ovan

Marianne Ekblom
Överförmyndare

Beslutet expedieras till

Kommunstyrelsen

Överförmyndaren

Karin Ernestål
Tf chef Överförmyndarkansliet
karin.ernestal@ekero.se

**Överförmyndarens verksamhetsplan och budget år 2024
med utblick för åren 2025–2026**

Dnr

Innehåll

1. Grunduppdrag och mål	2
1.1 Grunduppdrag	2
1.2 Mål.....	2
2. Utmaningar.....	2
3. Utvecklingsuppdrag.....	3
4. Ekonomi och verksamhet.....	4
4.1 Driftbudget 2024	4
4.1.1 Risk- och känslighetsbedömning.....	4
4.1.2 Förändringar.....	5
4.1.3 Verksamhetsmått	5
4.2 Utblick mot driftbudget åren 2025–2026	5

1. Grunduppdrag och mål

1.1 Grunduppdrag

Överförmyndaren har, trots att den sannolikt är en av kommunens minsta verksamheter, ett otroligt viktigt uppdrag med tanke på de kommuninvånare som är beroende av verksamheten.

I varje kommun måste det enligt lag finnas en överförmyndare eller en överförmyndarnämnd. Överförmyndaren är en tillsynsmyndighet och verksamheten innebär i de flesta avseenden myndighetsutövning. Verksamheten styrs främst av lag och utrymmet för påverkan genom kommunpolitiska beslut är begränsad. Länsstyrelsen har tillsyn över överförmyndarens verksamhet genom regelbundna besök och kontroller.

Överförmyndarens huvudsakliga uppgift är att utöva tillsyn och granska kommunens ställföreträdare (gode män, förvaltare och förmyndare) verksamhet. Överförmyndaren har även ett lagstadgat ansvar att erbjuda gode män och förvaltare utbildning. Syftet med verksamheten är att skydda huvudmän och omyndiga, som helt eller delvis saknar beslutskompetens, från rättsförluster. Huvudmän kallas de som på grund av sjukdom eller annan anledning har god man eller förvaltare förordnad för sig och omyndiga är barn under 18 år.

För att fullgöra sina åtaganden har Ekerö kommun en opolitiskt vald överförmyndare och en ersättare. Överförmyndarens kansli är överförmyndarens förvaltning. Överförmyndarens kansli bereder, administrerar, utvecklar och följer upp frågor inom överförmyndarens ansvarsområde. Överförmyndarens kansli består av en chef (tillika handläggare), en handläggare och en behovsanställd granskare. Överförmyndaren är dessutom väl insatt i verksamheten och tjänstgör fyra veckor per år.

1.2 Mål

Överförmyndarens mål är att ha en rättssäker myndighetsutövning, bra service och bemötande, vara en attraktiv arbetsgivare och ha en effektiv förvaltning.

2. Utmaningar

Överförmyndarens verksamhet styrs främst av föräldrabalkens lagregler och möjligheten att påverka verksamheten genom kommunpolitiska beslut är begränsad. Arvodeskostnaderna för ställföreträdare är svåra att beräkna i förväg för överförmyndaren. Det är först vid granskning av årsräkningen som arvodets storlek beslutas och om det är huvudmannen själv eller kommunen som ska stå för arvodet. Antalet arvoderade ställföreträdare där kommunen står för arvodet förändras ständigt.

Att vara god man eller förvaltare är till stor del ett ideellt uppdrag, inte en anställning. En ställföreträdare har dock rätt till ett skäligt arvode samt ersättning för utgifter som uppstår för att utföra uppdraget. Huvudregeln är att det är huvudmannen som ska betala arvodet.

Ärendena som Överförmyndaren hanterar har blivit mer komplexa och det ställer högre krav på myndigheten generellt. Det har även blivit svårare att rekrytera lämpliga och kompetenta ställföreträdare. En höjning av arvodesnivåerna skulle kunna locka människor att åta sig uppdrag, men en höjning skulle också innebära högre kostnader för kommunen och även för de enskilda huvudmännen, där huvudmännen står för arvodet.

Under 2021 tog regeringen emot en statlig utredning, den så kallade "Ställföreträdarutredningen". Utredningen föreslog flera stora lagändringar på Överförmyndarens område. Om lagändringar genomförs och hur de i så fall kommer att påverka Överförmyndarens verksamhet är en osäkerhetsfaktor för Överförmyndaren.

Överförmyndarkansliet har få medarbetare vilket gör kansliet sårbart. Nackdelen med ett litet kansli gör att det kan vara svårt att hinna med alla utvecklingsuppdrag och fortfarande hålla hög kvalitet i grunduppdraget. Samtidigt kan "litenheten" vara en styrka, då det jämfört med andra större verksamheter blir lättare att ställa om och anpassa verksamheten till förändrade förutsättningar.

Överförmyndaren måste fortsätta arbetet med att följa med in i den digitala världen för att kunna möta önskemål från en allt mer digital befolkning. Verksamheten behöver bli mer digital, av flera anledningar, bland annat för att öka möjligheten till att rekrytera yngre ställföreträdare, för att personalen ska ha möjlighet att arbeta på distans och för att det saknas lokalutrymme för en växande ärendemängd. En ökad digitalisering skulle kunna effektivisera arbetet och öka tillgängligheten. Även för att minska klimatpåverkan behöver överförmyndaren fortsätta arbetet med att digitalisera fysiska personakter och verka för att ersätta så mycket som möjligt av dagens pappersarkiv med ett digitalt arkiv.

Utmaningen att etablera en stabil och fungerande rutin för den digitala ärendehanteringsprocessen kräver en väl fungerande grundverksamhet. Nyckelfaktorer för framtida framgångar är kompetens hos personalen, lämpliga ställföreträdare, ett bra it-stöd och ett fortsatt gott samarbete med till exempel tingsrätten, vården och socialförvaltningen.

3. Utvecklingsuppdrag

Ett prioriterat utvecklingsområde är att förbättra de digitala tjänster som redan finns samt att öka användandet av dem. Möjlighet att ta emot handlingar direkt i ärendehanteringssystemet och att skicka handlingar digitalt behöver utvecklas ytterligare. För att lyckas skapa en helt digital inlämning och granskning av till exempel årsräkningar, krävs godkänd e-underskrift där undertecknarens identitet styrks av ett kvalificerat certifikat.

Ett annat prioriterat område är att få befintliga ställföreträdare att stanna kvar i kommunen och att locka nya lämpliga personer att åta sig uppdrag - gärna i olika åldrar och bakgrund. Överförmyndaren ska fortsätta arbetet med att utbilda och ge stöd åt ställföreträdarna. De ska ha bra förutsättningar att utföra och lyckas i sina viktiga uppdrag, så att huvudmännen får sina behov tillgodosedda.

4. Ekonomi och verksamhet

4.1 Driftbudget 2024

Överförmyndarens budget är i enlighet med Överförmyndarens grunduppdrag. Det finns inga utvecklingsuppdrag i budget år 2024 som kräver extra stora resurser.

Resultatrapport:

<i>tkr, inkl interna transakt.</i>	Utfall 2022	Budget 2023	Budget 2024
Summa externa intäkter	21	20	20
- varav statsbidrag	21	20	20
Summa intäkter	21	20	20
Personalkostnader inkl po	-2 154	-2 743	-3 002
Övriga externa kostnader	-114	-224	-270
Övriga interna kostnader	-10	-3	-3
Summa kostnader	-2 278	-2 970	-3 275
Nettokostnad	-2 257	-2 950	-3 255

Budget per verksamhet:

<i>tkr</i>	Utfall 2022 netto	Budget 2023			Budget 2024		
		Intäkter	Kostnader	Netto	Intäkter	Kostnader	Netto
TOTALT	-2 257	20	-2 970	-2 950	20	-3 275	-3 255
Adm Överförmyndare	-1 838	0	-2 268	-2 268	0	-2 521	-2 521
Godemän/förvaltare	-407	0	-610	-610	0	-653	-653
Godemän EKB	-1	20	-71	-51	20	-78	-58
SFV - fd EKB	-7	0	-21	-21	0	-23	-23
SFV - ej fd EKB	-5	0	0	0	0	0	0

Budget 2024 är i det närmaste en framräkning av budget 2023.

4.1.1 Risk- och känslighetsbedömning

Risk finns att budgeterat arvode och kostnadsersättning till ställföreträdare kan vara för lågt räknat. Antalet arvoderade ställföreträdare och arvodenas storlek är svårbedömt.

Överförmyndaren reviderade sina interna riktlinjer för arvoden och kostnadsersättningar under hösten 2022. Men sedan dess har några kranskommuner höjt sina standararvoden

rejält till sina gode män och förvaltare. För att behålla kompetenta ställföreträdare kan även Ekerö kommuns Överförmyndare bli tvungen att höja sina standardarvoden.

Överförmyndaren gör bedömningen att framtida digitala utvecklingskostnader ska rymmas inom befintlig budget. Men även här är läget svårbedömt.

4.1.2 Förändringar

Inga större förändringar år 2024 jämfört med år 2023.

4.1.3 Verksamhetsmått

Antal ärenden:	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Prel utfall 2023
Särskilt förordnad förmyndare	9	9	11	10
Medförmyndare	1	1	1	0
Förmynderskap med överförmyndarkontroll	24	24	22	18
Fria förmynderskap	143	134	133	136
Förvaltarskap	4	6	4	7
Förvaltarskap och godmanskap	14	12	11	10
God man FB 11 kap 1-2 §§	15	14	13	5
God man FB 11 kap 4 §	121	126	118	109
God man fastighetsbildningslagen	0	0	0	0
Tillfälliga vårdnadshavare	0	0	0	0
God man för ensamkommande barn	1	0	3	1

4.2 Utblick mot driftbudget åren 2025–2026

Överförmyndarens verksamhet styrs främst av lag och det är svårt att påverka en del kostnader. Kommunen förväntas få en större andel äldre personer de kommande åren. Det kan innebära ett ökat behov av att anordna fler ställföreträdarskap.

Den ökade komplexiteten i överförmyndarverksamhetens ärenden har varit en nationell trend under flera år. Det finns inget som tyder på något annat än att denna utveckling kommer att fortsätta. Utvecklingen får till följd att kostnaderna för arvoden ökar, då ett komplext ärende har en högre arvodesnivå än andra "vanliga" ärenden. De högre arvodesnivåerna drabbar både huvudmän och kommunen.

Precis som de senaste åren kommer en av verksamhetens största utmaningar vara att ha kunniga och lämpliga ställföreträdare, även till de uppdrag som bedöms som svårare (personer med dubbeldiagnoser och missbruk).

Ställföreträdarutredningen föreslog att ytterligare arbetsuppgifter skulle flyttas från tingsrätterna till kommunernas överförmyndare. Eventuell ny lagstiftning kan förändra Överförmyndarens behov av tjänstemän. En ökad personalstyrka får även lokalmässiga konsekvenser, då nuvarande lokalyta inte kommer att räcka. Myndighetsutövningen och den sekretess som råder ställer höga krav på lokalerna. Det är till exempel omöjligt att bedriva verksamheten i lokaler med aktivitetsbaserat arbetssätt eller tillsammans med andra om det

finns risk att samtal om och med huvudmän, anhöriga och ställföreträdare riskeras att överhöras av annan personal utanför verksamheten.

Överförmyndaren ska arbeta för en ökad digitalisering av verksamheten. Fler digitala tjänster och möjliggörandet av en helt digital granskning kan innebära ökade utvecklingskostnader.